gemeente Simpelveld

ADVIES AAN GEMEENTERAAD

Zaaknummer	D0965247733/247751
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Afdeling/Team	Leefomgeving/Beheer openbare ruimte binnendienst
Datum besluit college B&W	3 november 2026
Portefeuillehouder	P.H. Spirk

ONDERWERP

Watertakenplan Simpelveld 2020-2024

BESLISPUNT(EN)

1. Het Watertakenplan Simpelveld 2020-2024 nogmaals met 1 jaar te verlengen, tot en met 31 december 2027.

SAMENVATTING

De gemeenteraad heeft het Watertakenplan Simpelveld 2020-2024 vastgesteld op 12 december 2019. Dit plan liep tot en met 31 december 2024. Sinds de invoering van de Omgevingswet is een Watertakenplan niet meer verplicht. De Omgevingswet biedt wel de mogelijkheid om een programma voor riolering op te stellen. Zo kan water als onderdeel van de leefomgeving breder worden bekeken. De wettelijke taken van de gemeente voor afvalwater, regenwater en grondwater blijven wel gelden. Als het huidige Watertakenplan afloopt voordat de nieuwe programma's zijn vastgesteld, ontbreekt tijdelijk een vastgesteld gemeentelijk kader. Dan is minder duidelijk op basis van welke afspraken de gemeente keuzes maakt, geld uitgeeft en de rioolheffing inzet. Daarom is het wenselijk om het huidige Watertakenplan te verlengen totdat de nieuwe programma's zijn vastgesteld.

Sinds 2024 werken de gemeenten in Parkstad samen aan de thema's water en klimaatadaptatie. Dit gebeurt binnen de samenwerking van Stadsregio Parkstad Limburg. Samen met Waterschap Limburg, WML en de Parkstadgemeenten wordt één regionaal programma voor water en klimaatadaptatie opgesteld. In dit nieuwe programma worden de bestaande regionale plannen en doelen vernieuwd. Het nieuwe programma heet het 'Regionaal Programma Water en Klimaatadaptatie Parkstad Limburg 2027-2031'.

Daarnaast krijgt iedere Parkstadgemeente twee eigen programma's: een Programma Water en Riool en een Programma Klimaatadaptatie. Deze twee programma's vervangen het huidige Watertakenplan. In het Programma Water en Riool worden de regionale doelen gekoppeld aan de taken van de gemeente voor afvalwater, regenwater en grondwater. Ook staat hierin wat het beheer kost en welke inkomsten via de rioolheffing nodig zijn.

In deze nieuwe programma's wordt het beleid vernieuwd voor:

1. Afvalwater, regenwater en grondwater
De gemeente heeft wettelijke taken voor afvalwater, regenwater en grondwater. Inwoners, bedrijven en andere overheden kunnen de gemeente hierop aanspreken. Bijvoorbeeld bij grondwateroverlast, wateroverlast door hevige regen of bij de aansluiting van een nieuwe woning op het riool. In het Programma Water en Riool staat welke maatregelen nodig zijn en welke kosten vanuit de rioolheffing kunnen worden betaald.

2. Duurzaam omgaan met water en klimaatverandering
De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds beter zichtbaar. We hebben vaker droge zomers en hevige regenbuien. Soms kan het riool deze grote hoeveelheid water niet verwerken, zoals in juli 2021. In het Programma Water en Riool en het Programma Klimaatadaptatie staan maatregelen om hiermee om te gaan. Voorbeelden zijn Operatie Steenbreek, de regeling voor het afkoppelen van regenwater, het afkoppelen van gemeentelijke gebouwen, campagnes over bewust omgaan met water en het afkoppelen van regenwater bij werkzaamheden in de openbare ruimte.

3. Maatregelen voor schoner oppervlaktewater
Bij hevige regen kan vervuild rioolwater in beken en ander oppervlaktewater terechtkomen. De gemeente moet dit zoveel mogelijk beperken. In het Programma Water en Riool staan maatregelen om dit te doen. Voorbeelden zijn de aanleg van waterbuffers en het afkoppelen van verhard oppervlak. De gemeente voert deze maatregelen samen met Waterschap Limburg uit, onder andere via het Programma Water in Balans.

4. Beheer en onderhoud van de gemeentelijke riolering
De gemeente is verantwoordelijk voor een goed werkend riool. Het Programma Water en Riool beschrijft hoe de gemeente het riool beheert, onderhoudt en waar nodig verbetert.

Binnen de werkregio Parkstad worden drie programma's opgesteld: het regionale 'Programma Water en Klimaatadaptatie Parkstad Limburg 2027-2031', het lokale Programma Water en Riool en het lokale Programma Klimaatadaptatie. Vanwege externe factoren is het niet gelukt om het regionale programma eind 2026 af te ronden. De twee lokale programma's zijn wel gereed. Omdat de drie programma's niet los van elkaar gezien kunnen worden moeten deze tegelijk worden vastgesteld. Naar verwachting worden ze medio 2027 aan de gemeenteraad voorgelegd. Daarom is het nodig om het Watertakenplan Simpelveld 2020-2024 nog één jaar te verlengen, tot en met 31 december 2027.

INLEIDING

Een goed werkend riool is belangrijk voor de gezondheid van inwoners, het milieu en het voorkomen van wateroverlast. De gemeente is verantwoordelijk voor de aanleg en het beheer van de riolering. Deze taak is in de wet vastgelegd.

Voordat een nieuw Programma Water en Riool wordt opgesteld, wordt eerst het Basisrioleringsplan (BRP) vernieuwd. In het BRP wordt met een computermodel berekend waar problemen in het riool kunnen ontstaan. Daarna wordt bepaald welke maatregelen nodig zijn. De (investerings)kosten van deze maatregelen worden meegenomen in het Programma Water en Riool om zodoende een inschatting te kunnen maken van de toekomstige rioolheffing.

Binnen de samenwerking in Parkstad Limburg was vertraging ontstaan bij het vernieuwen van de gemeentelijke BRP's. Dit kwam vooral doordat er te weinig personeel beschikbaar was om de benodigde berekeningen uit te voeren. Ook kostte het controleren en vernieuwen van basisgegevens, zoals het berekenen van het gemeentelijk verharde oppervlak, meer tijd dan verwacht.

De BRP's zijn eind 2025 afgerond. Tijdens dit werk is ook gestart met het vernieuwen van het Programma Water en Riool. De verwachting was dat de drie nieuwe programma's eind 2026 konden worden vastgesteld. Door vertraging bij het Regionaal Programma Water en Klimaatadaptatie Parkstad Limburg 2027-2031 lukt dit niet. De drie programma's worden naar verwachting medio 2027 aan de gemeenteraad voorgelegd.

BEOOGD EFFECT

Het huidige beleid en de geplande investeringen in riolering en klimaatadaptatie kunnen doorgaan totdat de nieuwe programma's zijn vastgesteld.

Door het huidige Watertakenplan te verlengen, blijft er een vastgesteld kader totdat de nieuwe programma's klaar zijn. Zo blijft duidelijk welke afspraken gelden, welke maatregelen worden uitgevoerd en hoe het beschikbare geld wordt ingezet.

OVERLEG GEVOERD MET (ADVIES INGEWONNEN BIJ)

- Stadsregio Parkstad Limburg
- Gemeente Beekdaelen
- Gemeente Brunssum
- Gemeente Heerlen
- Gemeente Kerkrade
- Gemeente Landgraaf
- Gemeente Voerendaal
- Gemeente Simpelveld
- Waterschap Limburg (WL)
- Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)
- Afdeling bedrijfsvoering, team financiën
- Afdeling Leefomgeving, team BOR

ARGUMENTEN

1.1 Er blijft een duidelijk kader voor de wettelijke watertaken van de gemeente

In artikel 2.16 van de Omgevingswet staan de wettelijke watertaken van de gemeente. De gemeente moet zorgen voor de inzameling en het transport van afvalwater. Ook heeft de gemeente taken voor regenwater en grondwater.

Sinds de invoering van de Omgevingswet is een gemeentelijk programma voor riolering of Watertakenplan niet meer verplicht. De wettelijke watertaken van de gemeente blijven wel bestaan.

In het huidige Watertakenplan staat hoe de gemeente deze wettelijke taken uitvoert. Ook staan hierin de belangrijkste keuzes, maatregelen, investeringen en financiële afspraken.

Als het Watertakenplan afloopt voordat er een nieuw programma is vastgesteld, blijven de wettelijke taken bestaan. Er is dan tijdelijk geen vastgesteld gemeentelijk plan waarin staat hoe de gemeente deze taken uitvoert. Hierdoor zijn keuzes over beleid en geld minder duidelijk uit te leggen en te onderbouwen.

Door het huidige Watertakenplan te verlengen, blijft er een vastgesteld kader totdat de nieuwe programma's klaar zijn. Zo blijft duidelijk welke afspraken gelden, welke maatregelen worden uitgevoerd en hoe het beschikbare geld wordt ingezet.

1.2 De gemeente sluit aan bij de regionale samenwerking

De nieuwe programma's worden samen met Stadsregio Parkstad Limburg en de andere Parkstadgemeenten opgesteld. Door samen te werken kunnen gemeenten hun beleid en maatregelen beter op elkaar afstemmen. Dit is belangrijk voor onderwerpen zoals

wateroverlast, klimaatverandering, afvalwater, grondwater en de inrichting van de openbare ruimte.

Het is daarom logisch om het beleid van Simpelveld te laten aansluiten op deze regionale aanpak. Als Simpelveld nu zelf nieuw beleid vaststelt, bestaat de kans dat dit kort daarna opnieuw moet worden aangepast aan de regionale afspraken.

1.3 *Er is voldoende tijd nodig voor goede nieuwe programma's*
Water, klimaat en de inrichting van de leefomgeving hangen steeds meer met elkaar samen. We krijgen vaker te maken met hevige regenbuien, droogte en problemen met grondwater. Ook bij nieuwe bouwplannen en werkzaamheden in de openbare ruimte moet hiermee rekening worden gehouden, zoals het afkoppelproject hemelwater Bocholtz.

Daarom is het belangrijk om voldoende tijd te nemen voor duidelijke en toekomstbestendige programma's. Deze worden samen met de regionale partners opgesteld. Het is niet wenselijk om de programma's sneller vast te stellen alleen omdat het huidige Watertakenplan afloopt.

1.4 *De verlenging is tijdelijk*
Het voorstel is om het huidige Watertakenplan nog één jaar te verlengen. Daarmee is het plan in totaal drie jaar langer geldig dan oorspronkelijk bedoeld. Dit is een relatief lange overgangsperiode, maar de verlenging is tijdelijk en alleen nodig totdat de nieuwe programma's zijn vastgesteld.

De verlenging is alleen bedoeld om de periode tot de vaststelling van de nieuwe programma's vanuit zorgvuldigheid te overbruggen. Het is niet de bedoeling om het vernieuwen van het beleid verder uit te stellen.

1.5 *Samenwerken zorgt voor een betere en efficiëntere aanpak*
Waterproblemen stoppen niet bij de gemeentegrens. Door regionaal samen te werken kunnen gemeenten kennis delen. Ook kunnen zij afspraken beter op elkaar afstemmen en onderzoeken of maatregelen gezamenlijk kunnen worden uitgevoerd.

Door aan te sluiten bij de gezamenlijke aanpak in Parkstad Limburg kan het waterbeleid van Simpelveld beter aansluiten op dat van de omliggende gemeenten. Dit kan ook helpen om tijd en geld efficiënter te gebruiken.

KANTTEKENINGEN

1.1 *De financiële gegevens in het huidige plan zijn verouderd*
De financiële bedragen en verwachtingen in het huidige Watertakenplan zijn gebaseerd op het prijsniveau en de kennis uit 2019. Door prijsstijgingen, andere investeringskosten en nieuwe werkzaamheden kunnen de werkelijke kosten inmiddels anders zijn.

Bij het opstellen van de jaarlijkse begroting en het bijwerken van de investeringsplannen worden de nieuwste bedragen gebruikt. Als dat nodig is, worden de financiële gevolgen hierin verwerkt.

FINANCIËLE ASPECTEN / AANBESTEDING

In het Watertakenplan Simpelveld 2020-2024 staat welke investeringen nodig zijn. Ook is berekend wat de totale kosten zijn voor de gemeentelijke taken voor riolering, regenwater en grondwater. Op basis daarvan is een inschatting gemaakt voor de ontwikkeling van de rioolheffing. De hoogte van de rioolheffing wordt ieder jaar opnieuw bepaald bij het opstellen van de meerjarenbegroting. Daarbij kijkt de gemeente naar de werkelijke uitgaven, de verwachte kosten voor de komende jaren

en de gevolgen voor inwoners. De bedragen in de programmabegroting zijn daarom steeds gebaseerd op de nieuwste gegevens. De financiële berekening in het Watertakenplan 2020-2024 moet daarom worden gezien als een inschatting.

COMMUNICATIE

Nadat de gemeenteraad heeft besloten om het Watertakenplan 2020-2024 te verlengen, wordt het besluit gepubliceerd.

BURGERPARTICIPATIE

Bij het opstellen van het Watertakenplan 2020-2024 zijn inwoners niet betrokken. Het plan is vooral gebaseerd op onderzoek naar water en riolering. Als er op een later tijdstip werkzaamheden in een buurt worden voorbereid, worden omwonenden bij de plannen betrokken waar dat mogelijk en nodig is.

VERVOLG

Opstellen Regionaal Programma en lokale Programma's:	2025-2027
Vaststellen Regionaal Programma en lokale Programma's:	medio 2027

BIJLAGEN

Bijlage 1. Watertakenplan Simpelveld 2020-2024 (ID: 247736)

In haar vergadering d.d. 3 november 2026

Het college van burgemeester en wethouders in Simpelveld,

De burgemeester,	De secretaris,
Mevrouw S.C.J. Scheepers	De heer G.H.J. Hollands